

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ**

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Робоча програма навчальної дисципліни
"ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ
В ОПОДАТКУВАННІ"**

**для студентів напряму підготовки 6.030508
"Фінанси і кредит" спеціалізації "Оподаткування"
всіх форм навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ, 2012

Затверджено на засіданні кафедри інформаційних систем.
Протокол № 14 від 17.07.2011 р.

Укладач Беседовський О. М.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Інформаційні системи та технології в оподаткуванні" для студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" спеціалізації "Оподаткування" всіх форм навчання / укл. О. М. Беседовський. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 48 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни, її зміст за модулями та темами, плани лекцій і лабораторних занять, питання для самостійної роботи студентів, тематику контрольних робіт для студентів заочної форми навчання, опис методик активізації процесу навчання, форми індивідуально-консультативної роботи, систему поточного та підсумкового контролю знань студентів.

Рекомендовано для студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" спеціалізації "Оподаткування" всіх форм навчання.

Вступ

Навчальну дисципліну "Інформаційні системи (ІС) і технології в оподаткуванні" віднесено до групи освітньо-професійних дисциплін підготовки бакалаврів за напрямом підготовки "Фінанси і кредит" (спеціалізація "Оподаткування"). Вона є невід'ємною частиною циклу комп'ютерних дисциплін, необхідних працівникам податкових органів та економістам підприємств, які займаються питаннями оподаткування, незалежно від форми власності та організаційно-правової форми господарювання.

Вивчення дисципліни "Інформаційні системи і технології в оподаткуванні" проходить на четвертому курсі та дозволяє студентам оволодіти знаннями при розробці та функціонуванні інформаційних систем, а також використання інформаційних технологій для розв'язання різноманітних завдань діяльності підприємства. Специфіка сучасного ринку оподаткування вимагає від фахівця в області економіки володіння великим набором інструментів ведення бізнесу, до яких, безумовно, відноситься все різноманіття автоматизованих систем управління підприємством. Саме тому важливо сформуванню у майбутніх фахівців з оподаткування компетенції в галузі функціонування інформаційних систем і технологій та можливостей їх використання при управлінні фінансами підприємства і податками.

Метою навчальної дисципліни є формування та засвоєння необхідних компетенцій у галузі створення та функціонування інформаційних систем і комп'ютерних технологій та можливостей їх використання у податковому обліку та обліку в державних податкових адміністраціях.

Предмет навчальної дисципліни – інформація підприємств з податкового обліку, інформація державних податкових адміністрацій, автоматизовані інформаційні системи оподаткування.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних та лабораторних. Також велике значення у процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

Структура навчальної дисципліни "Інформаційні системи та технології в оподаткуванні" наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Структура навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна: підготовка бакалаврів	Напрямок підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідних ECTS: 5 кредити, у тому числі: змістовних модулів – 2, самостійна робота	Шифр та назва галузі знань: 0305 "Економіка та підприємництво"	Вибіркова. Рік підготовки: 4. Семестр: 2 (8)
Загальна кількість годин – 180 годин; за змістовними модулями: модуль 1 – 72 години; модуль 2 – 108 годин	Шифр та назва напрямку підготовки: 6.030508 "Фінанси і кредит". Спеціалізація "Оподаткування"	Лекції (теоретична підготовка) – 18 годин; Практичні заняття – 9 годин; лабораторні роботи – 36 годин; самостійна робота – 117 годин
Кількість тижнів викладання навчальної дисципліни – 9. Кількість годин на тиждень – 7	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Вид контролю: іспит

1. Кваліфікаційні вимоги до студентів в галузі інформаційних систем та технологій в оподаткуванні

Основною метою викладання курсу є формування компетенцій щодо сучасних інформаційних систем і технологій, їх раціонального використання, а також їх ефективного застосування у процесі діяльності підприємств у сфері оподаткування та діяльності податкових органів в Україні.

Предметом вивчення курсу є інформаційні системи та технології в оподаткуванні, засоби й методи комп'ютерної обробки економічної інформації.

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни.

З метою кращого засвоєння навчального матеріалу дисципліни студенти повинні до її початку сформувати компетенції в галузі інформатики та комп'ютерної техніки та засвоїти фахові дисципліни з бухгалтерського (податкового) обліку, основ оподаткування. У свою чергу знання з даної дисципліни забезпечують успішне виконання курсових та дипломних проектів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни мають бути сформовані такі *компетенції*:

здатність до аналізу та визначення особливостей, проведення класифікації та визначення структури економічної інформації;

здатність до визначення принципів побудови та більш ефективного використання інформаційних систем;

здатність до визначення сучасного стану і тенденцій розвитку інформаційних технологій;

здатність до визначення якості та ефективності інформаційних систем;

здатність до визначення сутності комп'ютерної інформаційної системи підприємства та зв'язків між її підсистемами;

здатність використовувати Інтернет в оподаткуванні;

здатність застосовувати електронну комерцію у практичній діяльності підприємства та її контролю з боку податкових органів;

здатність забезпечувати безпеку та захист даних;

здатність застосовувати електронні документи в оподаткуванні;

здатність до визначення завдань і технологій організації інформаційної системи податкової служби;

здатність використовувати нові засоби збору, оброблення та передачі податкової інформації в подальшій діяльності;

здатність до реалізації раціональної технології автоматизованого вирішення певної задачі з оподаткування;

здатність до оброблення інформації з оподаткування в середовищі існуючої автоматизованої інформаційної системи на підприємстві, зокрема: здатність вести податковий облік та проводити розрахунки заробітної платні, податків, застосовувати на практиці методики податкового обліку та контролювати стан облікових реєстрів в обліковій системі "1С: Підприємство".

Програму навчальної дисципліни розроблено у відповідності до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу з урахуванням рекомендацій положень Болонської декларації.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні навчальної дисципліни студент має ознайомитися з програмою дисципліни, її структурою, формами та методами навчання, видами та методами контролю знань.

Тематичний план навчальної дисципліни складається з двох модулів, кожний з яких об'єднує у собі відносно самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється у таких формах: лекційні заняття, практичні заняття, лабораторні заняття та самостійна робота студента. Структура залікового кредиту дисципліни наведена у табл. 2.

Таблиця 2

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Тема дисципліни	Кількість годин, відведених на			
	лекції	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійну роботу
1	2	3	4	5
Змістовний модуль 1. Основи побудови інформаційних систем оподаткування				
Тема 1. Економічна інформація та її використання в управлінні підприємством	2		2	6
Тема 2. Інформаційна система. Сучасні інформаційні системи, їх класифікація, стандарти, інструментарій	3	2	2	12
Тема 3. Новітні інформаційні технології та їх класифікація	3		4	12
Тема 4. Організація інформаційної бази системи оброблення економічної інформації	2	2	4	16
Разом за модулем 1	10	4	12	46

Змістовний модуль 2. Особливості організації інформаційних систем оподаткування на підприємствах та в податкових органах				
1	2	3	4	5
Тема 5. Організація податкового обліку на базі використання комп'ютерних інформаційних систем підприємства	2	2	4	15
Тема 6. Особливості автоматизації податкового обліку в рамках інформаційної системи підприємства	2	2	12	30
Тема 7. Структура та компоненти інформаційної системи податкової служби України	1		2	6
Тема 8. Інформаційні технології в роботі податкових органів та підприємств України	2	1	4	14
Тема 9. Інтеграція державних інформаційних систем і організація міжвідомчої взаємодії	1		2	6
Разом за модулем 2	8	5	24	71
Разом за дисципліною	18	9	36	117

3. Зміст дисципліни за модулями та темами

Модуль 1. Основи побудови інформаційних систем оподаткування

Тема 1. Економічна інформація та її використання в управлінні підприємством

Інформація. Види інформації. Кількісна оцінка інформації. Економічна інформація. Склад та джерела економічної інформації. Властивості економічної інформації.

Поняття управління. Функції управління та їх класифікація. Система управління на підприємстві та її структура. Роль інформації в управлінні. Види систем управління. Сучасні концепції та підходи управління на підприємстві. Основні вимоги щодо систем управління на підприємстві.

Теорія організації на підприємстві. Організаційні структури управління. Віртуальні організації.

Тема 2. Інформаційна система. Сучасні інформаційні системи, їх класифікація, стандарти, інструментарій

Поняття системи. Властивості системи. Економічна система.

Визначення інформаційної системи (ІС). Роль ІС в управлінні сучасними організаціями. Ресурси і технології ІС. Поняття автоматизованої ІС (АІС), її мета, призначення. Переваги та недоліки використання автоматизованих систем управління. Складові компоненти ІС. Основні ресурси ІС: людські, апаратні, програмні, мережеві, інформаційні.

Етапи розвитку АІС. Класифікація ІС. Основні задачі ІС. Функціональна, забезпечуюча та організаційна частини ІС.

Передумови та принципи створення ІС на підприємствах. Основні стандарти розробки ІС. Технологія розробки ІС. Критерії вибору ІС щодо підприємства.

Тенденції розвитку ІС.

Тема 3. Новітні інформаційні технології та їх класифікація

Сутність поняття "технологія".

Поняття інформаційної технології (ІТ). Етапи розвитку ІТ. Новітня інформаційна технологія (НІТ), її ознаки.

Предметна, забезпечуюча, функціональна інформаційна технологія. Класифікація ІТ за видами оброблюваної інформації, за ступенем їх взаємодії, за ступенем охоплення завдань оподаткування, за типом інтерфейсу користувача, за способом побудови обчислювальної мережі, за моделями обчислювального процесу.

Основні напрями розвитку ІТ.

Поняття захисту та безпеки даних ІТ, які спрямовані на захист інформації в оподаткуванні.

ІТ відкритих систем. Інтеграція ІТ. Використання Інтернет-технологій в бізнесі та оподаткуванні. Електронна комерція та податковий облік.

Тема 4. Організація інформаційної бази системи оброблення економічної інформації

Поняття інформаційного забезпечення АІС, його структура.

Позамашинна та внутрішньомашинна інформаційна база.

Банк даних. Склад банку даних.

Бази даних АІС. Бази знань. Системи управління базами даних.

Підтримка актуальності інформації в базі даних.

Адміністратор бази даних. Вимоги (властивості) до бази даних.

Інформаційний фонд. Склад інформаційного фонду.

Модуль 2. Особливості організації інформаційних систем оподаткування на підприємствах та в податкових органах

Тема 5. Організація податкового обліку на базі використання комп'ютерних інформаційних систем підприємства

Поняття комп'ютерної інформаційної системи підприємства (КІСП). Роль КІСП на сучасних підприємствах. Склад і призначення КІСП. Типи КІСП. Основні підсистеми КІСП.

Підсистема бухгалтерського обліку, її основні завдання, функції. Зв'язок підсистеми бухгалтерського обліку з іншими підсистемами КІСП.

Сучасні КІСП на базі стандартів MRP, MRPII, ERP. Основні функції та підсистеми КІСП на базі стандартів MRPII, ERP.

Аналіз сучасних програмних продуктів бухгалтерського обліку, які підтримують стандарти MRPII, ERP: 1С-Підприємство, Універсал, Галактика, Парус.

Тема 6. Особливості автоматизації податкового обліку в рамках інформаційної системи підприємства

Трансформація елементів методу бухгалтерського (податкового) обліку при використанні КІСП.

Первинні документи: поняття, реквізити, класифікація.

Поняття форми обліку. Розвиток форм обліку на підприємстві. Фактори розвитку форм обліку. Комп'ютерні форми обліку, їх сутність та різновиди. Етапи розвитку комп'ютерних форм обліку.

Складові комп'ютерної форми обліку. Комп'ютерно-комунікаційна форма обліку.

Особливості бухгалтерського та податкового обліку. Основні стандарти формування податкової звітності. Моделі документування в комп'ютерних програмах. Автоматизація процедур складання податкових звітів, їх перевірки.

Електронні первинні документи та електронне документування. Сутність поняття "електронний документообіг".

Програмні системи електронного документообігу. Маршрути електронних документів. Реєстрація електронних документів. Створення архіву електронних документів.

Тема 7. Структура та компоненти інформаційної системи податкової служби України

Структура державної податкової служби (ДПС) України. Завдання ДПС України.

Концепція автоматизованої інформаційно-аналітичної системи ДПС України. Стан та перспективи розвитку інформаційно-аналітичної системи ДПС України.

Основні завдання та етапи розвитку ІС ДПС України. Структура ІС ДПС України. Основні технології збору, передачі та обробки даних на кожному з рівнів ІС податкової служби України. Функціональні підсистеми.

Завдання районного та обласного рівня ІС.

Технічна архітектура та комплекси програмних засобів, які використовуються на відповідних рівнях ІС ДПС України.

Особливість функціонування ДПС України в рамках Законів України "Про електронні документи та електронний документообіг", "Про електронно-цифровий підпис".

Тема 8. Інформаційні технології в роботі податкових органів та підприємств України

Реалізація концепції клієнт-сервер щодо рішення задач ІС ДПС. Концепції центральних та розподілених баз даних. Концепції організації обробки даних на базі використання WEB-технологій.

Структура та формат електронних документів податкової служби України.

Класифікація пакетів прикладних програм бухгалтера з формування податкової звітності на підприємствах в Україні.

Огляд функціональних інформаційних технологій щодо формування звітності окремих видів податків та зборів на підприємствах України.

Тема 9. Інтеграція державних інформаційних систем і організація міжвідомчої взаємодії

Міжнародний досвід інтеграції державних інформаційних систем і організації міжвідомчої взаємодії управління взаєностосунками з громадянами (Citizen Relationship Management, CRM).

Мережеві портали. Три рівні мережевих порталів.

Електронний уряд. Етапи формування електронного уряду. Публікація (розповсюдження) інформації. Архітектурна модель електронного уряду.

Інтеграція послуг і міжвідомча взаємодія. Огляд технологій інтеграції інформаційних систем. Основні компоненти архітектури міжвідомчої взаємодії. Класифікація технологій інтеграції. Роль урядового шлюзу в інтеграції інформаційних систем. Базові принципи інтеграції з використанням XML і веб-служб на прикладі рішення завдань податкових служб.

4. Плани лекцій

Модуль 1. Основи побудови інформаційних систем оподаткування

Тема 1. Економічна інформація та її використання в управлінні підприємством

1.1. Місце та роль економічної інформації в системі управління підприємством.

1.2. Сутність інформації та економічної інформації.

1.3. Класифікація економічної інформації.

1.4. Структура, форма відображення економічної інформації.

1.5. Оцінка економічної інформації.

1.6. Роль інформації в управлінні.

Література: основна [1 – 5]; додаткова [11; 15; 18; 20; 21; 23; 24; 26; 27].

Тема 2. Інформаційна система. Сучасні інформаційні системи, їх класифікація, стандарти, інструментарій

- 2.1. Сутність та призначення інформаційної системи підприємства.
- 2.2. Тенденції розвитку інформаційних систем.
- 2.3. Класифікація інформаційних систем.
- 2.4. Режими обробки інформації та їх вплив на автоматизовану інформаційну систему.
- 2.5. Загальні принципи створення комп'ютерних систем.

Література: основна [1 – 5]; додаткова [11; 15; 18; 20; 21; 23; 24; 26; 27].

Тема 3. Новітні інформаційні технології та їх класифікація

- 3.1. Сутність інформаційної технології, її місце в інформаційній системі підприємства.
- 3.2. Етапи розвитку комп'ютерних інформаційних технологій.
- 3.3. Особливості інформаційної технології в різних умовах використання обчислювальної техніки.
- 3.4. Технологічне забезпечення автоматизованої інформаційної системи.
- 3.5. Класифікація інформаційних технологій.
- 3.6. Захист та безпека даних в інформаційній системі.
- 3.7. Інтернет-технології в бізнесі та оподаткуванні.

Література: основна [1 – 5]; додаткова [10; 11; 15; 16; 17; 19; 20; 24; 25; 27].

Тема 4. Організація інформаційної бази системи оброблення економічної інформації

- 4.1. Сутність інформаційного забезпечення, його функції та структура.
- 4.2. Поняття позамашиного інформаційного забезпечення та його структура.
- 4.3. Поняття внутрішньомашинного інформаційного забезпечення та його структура.

Література: основна [2 – 5]; додаткова [11; 15; 18; 20; 23; 24; 26; 27].

Модуль 2. Особливості організації інформаційних систем оподаткування на підприємствах та в податкових органах

Тема 5. Організація податкового обліку на базі використання комп'ютерних інформаційних систем підприємства

- 5.1. Сутність комп'ютерної інформаційної системи підприємства.
- 5.2. Підсистема бухгалтерського обліку КІСП
- 5.3. Сучасні КІСП.
- 5.4. Інформаційні технології бухгалтерського обліку.

Література: основна [1 – 3]; додаткова [6; 8; 12 – 15; 24; 28].

Тема 6. Особливості автоматизації податкового обліку в рамках інформаційної системи підприємства

- 6.1. Сутність податкового обліку при використанні КІСП.
- 6.2. Первинний документ в умовах комп'ютерної обробки інформації.
- 6.3. Комп'ютерні форми обліку на підприємстві.
- 6.4. Електронний документообіг на підприємстві.

Література: основна [1 – 4]; додаткова [8; 9; 13 – 15; 22; 25; 27; 28].

Тема 7. Структура та компоненти інформаційної системи податкової служби України

- 7.1. Принципи функціонування ДПС України.
- 7.2. Автоматизована інформаційно-аналітична система (ІАС) ДПС України.
- 7.3. Архітектура ІАС ДПС України.

Література: основна [4]; додаткова [7; 14].

Тема 8. Інформаційні технології в роботі податкових органів та підприємств України

- 8.1. Місце та роль інформаційних технологій в роботі податкових органів та підприємств.

8.2. Електронні документи ДПС України, та їх формування на підприємствах.

Література: основна [2; 4]; додаткова [7; 14].

Тема 9. Інтеграція державних інформаційних систем і організація міжвідомчої взаємодії

9.1. Сутність інтеграції державних ІС і організації міжвідомчої взаємодії.

9.2. Мережеві портали.

9.3. Електронний уряд.

Література: основна [1; 4]; додаткова [7; 14].

5. Плани практичних занять

Практичні заняття – це організаційна форма навчального заняття, на якому студенти під керівництвом викладача проводять моделювання податкового обліку на підприємстві та обліку розрахунків за податками в податковій інспекції (адміністрації) з використанням комп'ютерної техніки.

Практичні заняття проводяться з однією академічною групою, яка навчається в комп'ютерній аудиторії.

На кожному практичному занятті викладач оцінює підготовку студентів до заняття, вміння здійснювати автоматизоване вирішення задач з податкового обліку на підприємствах та обліку розрахунків за податками в податковій інспекції. Підсумкові оцінки за кожне практичне заняття вносяться у відповідний журнал. Отримані студентом оцінки за окремі практичні заняття враховуються при виставленні поточної модульної (практичний модульний контроль) оцінки з даної навчальної дисципліни. Перелік тем практичних занять наведений в табл. 3.

Перелік тем практичних занять

Назва модулю	Теми практичних занять	Кількість годин
Модуль 1. Основи побудови інформаційних систем оподаткування	Основи моделювання бізнес-процесів оподаткування на підприємствах	2
	Моделювання бізнес-процесів податкового обліку на підприємствах	2
Разом за модулем 1		4
Модуль 2. Особливості організації інформаційних систем оподаткування на підприємствах та в податкових органах	Основи моделювання бізнес-процесів в податковій інспекції	2
	Моделювання бізнес-процесів обліку розрахунків за податками в податковій інспекції	2
	Формування звітів з моделювання бізнес-процесів	1
Разом за модулем 2		5
Разом за дисципліною		9

Практичні заняття виконуються в середовищі програмного продукту "Ramus Educational". *Мета практичних занять* – придбання студентами вмінь і навичок моделювання задач податкового обліку на підприємстві і обліку розрахунків за податками в податковій інспекції.

Виконання практичних завдань допоможе студентам сформувати *компетенції* з:

моделювання задач податкового обліку в середовищі існуючої автоматизованої інформаційної системи;

моделювання задач обліку розрахунків за податками в податковій інспекції в середовищі існуючої автоматизованої інформаційної системи.

6. Плани лабораторних занять

Лабораторні заняття – це організаційна форма навчального заняття, на якому студенти під керівництвом викладача проводять облік господарської діяльності з використанням комп'ютерної техніки.

Лабораторні заняття проводяться з однією академічною групою, яка поділяється на дві підгрупи, що навчаються в двох комп'ютерних аудиторіях.

На кожному лабораторному занятті викладач оцінює підготовку студентами до заняття, вміння здійснювати автоматизоване вирішення

задач з податкового обліку. Підсумкові оцінки за кожне лабораторне заняття вносяться у відповідний журнал. Отримані студентом оцінки за окремі лабораторні заняття враховуються при виставленні поточної модульної (практичний модульний контроль) оцінки з даної навчальної дисципліни. Перелік тем лабораторних занять наведений в табл. 4.

Таблиця 4

Перелік тем лабораторних занять

Назва модулю	Теми лабораторних занять	Кількість годин
Модуль 1. Основи побудови інформаційних систем оподаткування	Реєстрація фірми в "1С: Підприємство"	2
	Введення залишків в "1С: Підприємство"	4
	Облік основних засобів в "1С: Підприємство"	4
	Облік залишків товарів в "1С: Підприємство"	2
Разом за модулем 1		12
Модуль 2. Особливості організації інформаційних систем оподаткування на підприємствах та в податкових органах	Облік касових операцій та операцій за поточними рахунками в "1С: Підприємство"	2
	Оформлення торговельних операцій "1С: Підприємство"	2
	Оформлення договору та операцій оприбуткування та відпуску товарів в "1С: Підприємство"	2
	Оформлення складських операцій та інвентаризації в середовищі "1С: Підприємство"	2
	Оформлення операцій з розрахунку та виплати авансу, заробітної плати працівникам фірми в "1С: Підприємство"	6
	Формування стандартних та регламентних звітів в "1С: Підприємство"	2
	Використання інформаційних технологій для формування звітів в ДПС	2
	Використання функціональних інформаційних технологій для формування податкової звітності у відповідності з вимогами ДПС	6
Разом за модулем 2		24
Разом за дисципліною		36

Лабораторні роботи виконуються в середовищі програмного комплексу "1С: Підприємство 8.0. УПП для України". *Мета лабораторних робіт* – придбання студентами вмінь і навичок вирішення задач обліку господарських операцій, розрахунку заробітної плати і податкового обліку підприємства в інформаційній системі 1С: Підприємство.

Виконання лабораторних робіт допоможе студентам сформувати *компетенції* з:

вирішення задач податкового обліку в середовищі існуючої автоматизованої інформаційної системи;

розроблення раціональної технології автоматизованого вирішення певної задачі з оподаткування.

7. Самостійна робота студента

7.1. Основні форми самостійної роботи студентів

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів зі спеціальною економічною та технічною літературою, нормативними актами з питань оподаткування, спеціалізованими порталами в мережі Інтернет. Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять з питань застосування інформаційних систем та технологій в оподаткуванні.
4. Підготовка до практичних занять.
5. Підготовка до лабораторних занять.
6. Підготовка до проміжного та підсумкового контролю.
7. Контрольна перевірка кожним студентами особистих знань за питаннями для самостійного поглибленого вивчення та самоконтролю.
8. Робота над доповіддю.
9. Робота в персональній навчальній системі.

7.2. Питання для самостійного опрацювання

Модуль 1. Основи побудови інформаційних систем оподаткування

Тема 1. Економічна інформація та її використання в управлінні підприємством

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Місце та роль облікової інформації в управлінні організаційними структурами.
2. Структура, форми подання та відображення облікової інформації.
3. Класифікація та кодування облікової інформації.

Теми доповідей

1. Форми подання інформації, що використовуються в інформаційних системах в оподаткуванні.
2. Системи оцінки економічної інформації.

Література: основна [1 – 5]; додаткова: [11; 15; 20; 21; 23; 24; 26; 27].

Тема 2. Інформаційна система. Сучасні інформаційні системи, їх класифікація, стандарти, інструментарій

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Сутність категорії інформаційна система.
2. Принципи інформатизації процесів податкового обліку.
3. Комп'ютерні форми бухгалтерського обліку.
4. Структура АРМ бухгалтера.

Теми доповідей

1. Організація праці економістів в умовах застосування сучасних інформаційних технологій в оподаткуванні.
2. Характеристика технічних засобів ІС.

3. Характеристика програмного забезпечення ІС в оподаткуванні.

Література: основна [1 – 5]; додаткова: [11; 15; 20; 21; 23; 24; 26; 27].

Тема 3. Новітні інформаційні технології та їх класифікація

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Інформаційні технології робочого стола облікового працівника або працівника ДПС.
2. Використання обчислювальних мереж в ІС податкового обліку.
3. Вибір технічних засобів для АІС податкового обліку.
4. Вибір пакетів прикладних програм для ІС податкового обліку.
5. Довідник користувача та його структура.

Теми доповідей

1. Використання обчислювальних мереж в ІС в оподаткуванні.
2. Вибір технічних засобів для ІС в оподаткуванні.
3. Вибір пакетів прикладних програм для ІС в оподаткуванні.

Література: основна [2 – 5]; додаткова: [10; 11; 15 –17; 19; 20; 24; 26; 27].

Тема 4. Організація інформаційної бази системи оброблення економічної інформації

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Принципи створення інформаційного забезпечення АІС.
2. Структура інформаційного забезпечення АІС податкового обліку.

Теми доповідей

1. Склад позамашинної інформаційної бази АІС в оподаткуванні.
2. Призначення та зміст машинної інформаційної бази.

Література: основна [2 – 5]; додаткова: [11; 15; 20; 21; 23; 24; 26; 27].

Модуль 2. Особливості організації інформаційних систем оподаткування на підприємствах та в податкових органах

Тема 5. Організація податкового обліку на базі використання комп'ютерних інформаційних систем підприємства

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Організація податкового обліку в сучасних функціональних інформаційних технологіях.
2. Розвиток комп'ютерних інформаційних систем підприємства.

Теми доповідей

1. Організація податкового обліку на підприємствах з податку на прибуток.
2. Організація податкового обліку на підприємствах з податку на додану вартість.
3. Організація податкового обліку на підприємствах з податку на доходи працівників.

Література: основна [1 – 3]; додаткова: [6; 8; 12; 13; 14; 15; 24; 28].

Тема 6. Особливості автоматизації податкового обліку в рамках інформаційної системи підприємства

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Стандарти формування податкової звітності.
2. Розвиток форм обліку на підприємстві.
3. Програмні системи електронного документообігу.
4. Функціонування систем електронного документообігу.

Теми доповідей

1. Відмінності в паперовому та електронному документообігах на підприємстві.
2. Структура електронного документа в податковому обліку.

Література: основна [1 – 4]; додаткова: [8; 9; 13; 14; 15; 22; 27; 28].

Тема 7. Структура та компоненти інформаційної системи податкової служби України

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Державна податкова служба України: структура та завдання.
2. Етапи розвитку ІС ДПС України.
3. Основні особливості функціонування електронного документообігу в рамках Законів України "Про електронні документи та електронний документообіг" та "Про електронно-цифровий підпис".

Теми доповідей

1. Взаємодія інформаційних систем органів податкової служби різних рівнів.
2. Особливості функціонування податкової служби України в порівнянні з аналогічними службами інших країн.

Література: основна [4]; додаткова: [7; 14].

Тема 8. Інформаційні технології в роботі податкових органів та підприємств України

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Функціональні інформаційні технології щодо формування звітності з окремих видів податків та зборів.
2. Електронні документи податкової служби України.

Теми доповідей

1. Відмінності організації обліку податків на підприємствах та в податкових органах.
2. Принципи та особливості організації електронного документообігу в податкових органах.

Література: основна [2; 4]; додаткова: [7; 14].

Тема 9. Інтеграція державних інформаційних систем і організація міжвідомчої взаємодії

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Архітектура міжвідомчої взаємодії та її компоненти.
2. Інтеграція послуг державних інформаційних систем.

Теми доповідей

1. Перспективи розвитку електронного уряду та міжвідомчої взаємодії в Україні.
2. Розвиток міжвідомчої взаємодії в країнах ЄС.

Література: основна [1; 4]; додаткова: [7; 14].

8. Контрольні запитання для самодіагностики

Модуль 1. Основи побудови інформаційних систем оподаткування

Тема 1. Економічна інформація та її використання в управлінні підприємством

1. Визначення даних.
2. Визначення інформації.
3. Визначення постійної та змінної інформації.
4. Визначення економічної інформації.
5. Особливості економічної інформації.
6. Класифікація економічної інформації.
7. Системи класифікації та кодування інформації в оподаткуванні.
8. Властивості економічної інформації.
9. Джерела економічної інформації.
10. Поняття управління. Види управління
11. Зв'язок інформації і управління.
12. Основні функції менеджменту.
13. Концепції управління підприємствами.

14. Способи реєстрації облікової інформації.
15. Рівні управління на підприємстві (інформаційні рівні).
16. Сутність системи управління.
17. Типи систем управління.
18. Технологія (процес) обробки інформації.

Література: основна [1 – 5]; додаткова: [11; 15; 20; 21; 23; 24; 26; 27].

Тема 2. Інформаційна система. Сучасні інформаційні системи, їх класифікація, стандарти, інструментарій

1. Визначення системи.
2. Поняття інформаційної системи.
3. Класифікація ІС.
4. Розкрийте склад технологічного забезпечення ІС.
5. Функціональна частина ІС.
6. Забезпечуюча частина ІС.
7. Наведіть структуру АІС.
8. Визначення корпоративної інформаційної системи.
9. Принципи побудови ІС.
10. Принцип системного підходу.
11. Принцип економічної доцільності.
12. Принцип гнучкості.
13. Принцип захисту та безпеки даних.
14. Принцип сумісності.
15. Принцип універсальності.
16. Основні етапи проектування ІС (згідно ДСТУ).
17. Основні підходи до проектування ІС.
18. Життєвий цикл ІС.
19. Основні стадії життєвого циклу ІС.
20. Основні ресурси і технології інформаційних систем.
21. Основні документи стадій проектування ІС.
22. Місце ІС в контурі оподаткування.

Література: основна [1 – 5]; додаткова: [11; 15; 20; 21; 23; 24; 26; 27].

Тема 3. Новітні інформаційні технології та їх класифікація

1. Сутність поняття "інформаційна технологія".
2. Інформаційні технології в умовах централізованої та децентралізованої обробки даних.
3. Організаційна ІТ.
4. Предметна ІТ.
5. Забезпечуюча ІТ.
6. Функціональна ІТ.
7. Новітні інформаційні технології.
8. Ознаки новітньої інформаційної технології.
9. Інформаційна взаємодія з платниками податків на основі новітніх інформаційних технологій.
10. Гіпертекстова та мультимедійна технології.
11. OLE-технологія.
12. Характерні риси та відмінності технологій OLAP та OLTP.
13. Класифікація інформаційних технологій за певними ознаками.
14. Технології забезпечення захисту та безпеки даних.

Література: основна [1 – 5]; додаткова: [10; 15 – 17; 19; 20; 24; 25; 27].

Тема 4. Організація інформаційної бази системи оброблення економічної інформації

1. Банк даних та його складові.
2. Сутність понять "база даних" та "СУБД".
3. Поняття централізованої бази даних.
4. Сервер БД.
5. Поняття і склад інформаційного забезпечення АІС.
6. Основні види забезпечення.
7. Основні поняття реляційної моделі даних.
8. Сутність логічної організації даних.
9. Склад позамашиного інформаційного забезпечення.
10. Склад внутрішньомашинного інформаційного забезпечення.

Література: основна [1 – 5]; додаткова: [11; 15; 20; 21; 23; 24; 26; 27].

Модуль 2. Особливості організації інформаційних систем оподаткування на підприємствах та в податкових органах

Тема 5. Організація податкового обліку на базі використання комп'ютерних інформаційних систем підприємства

1. Сутність поняття КІСП.
2. Типи КІСП.
3. Підсистеми КІСП.
4. Взаємозв'язок підсистеми бухгалтерського обліку з підсистемою управління запасами.
5. Взаємозв'язок підсистеми бухгалтерського обліку з підсистемою управління постачанням.
6. Взаємозв'язок підсистеми бухгалтерського обліку з підсистемою управління збутом.
7. Взаємозв'язок підсистеми бухгалтерського обліку з підсистемою управління виробництвом.
8. Взаємозв'язок підсистеми бухгалтерського обліку з підсистемою планування.
9. Взаємозв'язок підсистеми бухгалтерського обліку з підсистемою управління сервісним обслуговуванням.
10. Взаємозв'язок підсистеми бухгалтерського обліку з підсистемою управління ланцюжками постачань.
11. Взаємозв'язок підсистеми бухгалтерського обліку з підсистемою управління фінансами.
12. Функції ERP-систем.
13. Відмінність ERP та MRP-систем.
14. Основні функції MRPII-систем.

Література: основна [1 – 3]; додаткова: [6; 8; 12 – 15; 24; 28].

Тема 6. Особливості автоматизації податкового обліку в рамках інформаційної системи підприємства

1. Первинні документи на підприємстві.
2. Електронні первинні документи.
3. Форма обліку на підприємстві.

4. Комп'ютерні форми обліку.
5. Комп'ютерно-комунікаційна форма обліку.
6. Стандарти формування податкової звітності.
7. Сутність поняття "електронний документообіг".
8. Система електронного документообігу в АІС податкових служб.
9. Структура і призначення витратної накладної.
10. Структура і призначення документа "Податкова накладна".
11. Технологія побудови системи звітності податкових служб.

Література: основна [1 – 4]; додаткова: [8; 9; 13; 14; 20; 22; 27; 28].

Тема 7. Структура та компоненти інформаційної системи податкової служби України

1. Архітектура ІС податкових служб України.
2. Інформаційні ресурси податкових служб і зв'язок з іншими відомствами України.
3. ІС обласного рівня, її основні блоки завдань.
4. Основні завдання ІС податкових служб України.
5. Рівні ІС податкових служб України.
6. Основні технології обробки інформації, які використовуються в АІС податкових служб України.
7. ІС районного рівня. АІС "Облік податків і платежів". Основне призначення АІС районного рівня.
8. Законодавча база функціонування ДПС України.
9. Перспективи розвитку ІС ДПС України.
10. Сутність автоматизованої системи оподаткування.

Література: основна [4]; додаткова: [7; 14].

Тема 8. Інформаційні технології в роботі податкових органів та підприємств України

1. Наведіть характеристику основних мережевих ІТ.
2. Суть технології "клієнт-сервер".
3. Технологія оформлення операцій за розрахунком ПДВ.

4. Сутність концепції клієнт-сервер.
5. WEB-технології в роботі податкових служб.
6. Електронні документи податкової служби. Структура і формат.
7. Податкова звітність на підприємствах та формування електронних звітів для податкових служб.

Література: основна [2; 4]; додаткова: [7; 14].

Тема 9. Інтеграція державних інформаційних систем і організація міжвідомчої взаємодії

1. Сутність процесів інтеграції.
2. Мережеві портали та їх рівні.
3. Електронний уряд. Сутність та призначення.
4. Міжвідомча взаємодія податкової служби з іншими державними структурами.
5. Урядовий шлюз.

Література: основна [1; 4]; додаткова: [7; 14].

9. Тематика контрольних робіт для студентів заочної форми навчання

Контрольна робота реферативного типу передбачає глибоке засвоєння студентами заочної форми навчання матеріалу навчальної дисципліни і включає одне теоретичних питання, одне практичне.

Варіант контрольної роботи обирається студентом відповідно до останнього номера його залікової книжки.

Варіант 0

1. Поняття інформаційної системи, класифікація інформаційних систем, їх роль в управлінні сучасним підприємством.
2. Податок на доходи фізичних осіб на підприємстві.
3. Постановка задачі "Облік податку на доходи фізичних осіб на підприємствах".

Варіант 1

1. Економічна інформація: поняття, класифікація. Поняття інформаційних ресурсів, джерела інформаційних ресурсів підприємства.
2. Податок на додану вартість.
3. Постанова задачі "Облік податку на додану вартість на підприємствах"

Варіант 2

1. Поняття інформаційних технологій. Їх роль в управлінні сучасним підприємством.
2. Податок на прибуток підприємств.
3. Постанова задачі "Облік податку на прибуток" на підприємствах.

Варіант 3

1. Тенденції та етапи розвитку інформаційних систем і технологій.
2. Податок на землю.
3. Постанова задачі "Облік земельного податку" на підприємствах.

Варіант 4

1. Мережні інформаційні технології – поняття, характеристика, види.
2. Збір за забруднення навколишнього природного середовища.
3. Постанова задачі "Облік збору за забруднення навколишнього природного середовища" на підприємствах.

Варіант 5

1. Комп'ютерна інформаційні система підприємства. Сучасні комп'ютерні інформаційні системи.
2. Облік розрахунків з фізичними особами у державній податковій інспекції.
3. Постанова задачі "Облік розрахунків з фізичними особами" у державній податковій інспекції.

Варіант 6

1. Інформаційні технології бухгалтерського (податкового) обліку на підприємствах.
2. Облік розрахунків за податком на додану вартість у державній податковій інспекції.

3. Постановка задачі "Облік розрахунків за податком на додану вартість" у державній податковій інспекції.

Варіант 7

1. Електронний документообіг на підприємствах.
2. Облік розрахунків за податком на прибуток у державній податковій інспекції.
3. Постановка задачі "Облік розрахунків за податком на прибуток" у державній податковій інспекції.

Варіант 8

1. Використання інтернет-технологій в сучасному бізнесі (напрями та приклади).
2. Облік розрахунків за місцевими податками та зборами у державній податковій інспекції.
3. Постановка задачі "Облік розрахунків за місцевими податками та зборами" у державній податковій інспекції.

Варіант 9

1. Бази даних, бази знань, та системи управління базами даних.
2. Облік розрахунків з приватними підприємцями у державній податковій інспекції.
3. Постановка задачі "Облік розрахунків з приватними підприємцями" у державній податковій інспекції.

10. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Індивідуально-консультативна робота з теоретичної частини дисципліни проводиться у вигляді:

- 1) індивідуальних консультацій (запитання – відповідь стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу дисципліни);
- 2) групових консультацій (розгляд типових прикладів, практики впровадження та використання інформаційних систем та технологій в оподаткуванні);

3) дистанційних консультацій засобами персональної навчальної системи.

Індивідуально-консультативна робота з практичної частини дисципліни проводиться у вигляді:

1) індивідуальних консультацій (розгляд практичних завдань, стосовно яких виникли запитання);

2) групових консультацій (розгляд практичних ситуацій, рольових ігор, які потребують колективного обговорення);

3) дистанційних консультацій засобами персональної навчальної системи.

Індивідуально-консультативна робота для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу проводиться у вигляді:

1) індивідуального захисту самостійних та індивідуальних завдань;

2) підготовки доповідей.

11. Методики активізації процесу навчання

При викладенні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій. Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Економічна інформація та її використання в управлінні підприємством	Міні-лекція "Логічна та фізична структура даних"
Тема 2. Інформаційна система. Сучасні інформаційні системи, їх класифікація, стандарти, інструментарій	Кейс "Структура інформаційної системи"
Тема 3. Новітні інформаційні технології та їх класифікація	Проблемна лекція з питання захисту інформації
Тема 4. Організація інформаційної бази системи оброблення економічної інформації	Ділова гра "Обери програмний продукт"

1	2
Тема 5. Організація податкового обліку на базі використання комп'ютерних інформаційних систем підприємства	Проблемна лекція з питання "Сучасні КІСП"
Тема 6. Особливості автоматизації податкового обліку в рамках інформаційної системи підприємства	Проблемна лекція з питання "Електронний документообіг на підприємстві"
Тема 7. Структура та компоненти інформаційної системи податкової служби України	Проблемна лекція з питання "Автоматизована інформаційно-аналітична система ДПС України"
Тема 8. Інформаційні технології в роботі податкових органів та підприємств України	Проблемна лекція з питання "Формування електронних документів на підприємствах та в ДПС України"
Тема 9. Інтеграція державних інформаційних систем і організація міжвідомчої взаємодії	Проблемна лекція з питання "Електронний уряд"

Проблемні лекції – спрямовані на розвиток логічного мислення студентів і характеризуються тим, що коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення у підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного розмірковування, проте лектор сам відповідає на них, не чекаючи відповідей студентів. Система питань у ході лекції відіграє активізуючу роль, примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Міні-лекції – передбачають виклад навчального матеріалу за короткий проміжок часу та характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) – дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських ат інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Рольові (ділові) ігри – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

12. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять, виконуючи лабораторні щодо обліку в умовах інформаційних систем підприємства.

Оцінювання знань, вмінь та навичок студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні та лабораторні заняття, а також самостійну роботу.

Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитись кількома методами:

1. Оцінювання знань студента під час лабораторних занять.
2. Оцінювання знань студентів під час практичних занять.
3. Виконання завдань для самостійної роботи.
4. Підготовка доповіді (як елемента самостійної роботи).
5. Проведення проміжного контролю.
6. Проведення поточно-модульного контролю.

Порядок оцінювання знань студентів під час лабораторних занять.

Оцінювання під час проведення лабораторних занять має на меті перевірку рівня підготовленості студентів до виконання конкретної роботи та рівня засвоєння вивченого матеріалу. Оцінювання під час лабораторних занять проводиться за 12-ти бальною шкалою за такими критеріями:

1) систематичність, активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;

2) вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді задач обробки інформації з оподаткування;

3) якість, самостійність та своєчасність виконання завдань для лабораторних робіт;

4) ступінь засвоєння технологій автоматизованої обробки інформації;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Порядок оцінювання самостійної роботи студентів.

Оцінювання знань студентів під час виконання завдань для самостійної роботи проводиться за 12-ти бальною шкалою за такими критеріями:

1) розуміння та ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також з матеріалами спеціалізованих порталів мережі Інтернет з питань, що розглядаються;

4) вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді задач обробки інформації з оподаткування;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

6) самостійність виконання та своєчасність здачі завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу).

Підготовка доповіді є важливим елементом самостійної роботи студентів над навчальною дисципліною. Мета доповіді – поглиблення теоретичних знань, набутих студентами в процесі вивчення дисципліни.

Підготовка доповіді має сприяти глибшому засвоєнню студентами навчальної дисципліни, спонукає ґрунтовно вивчати технічну документацію щодо інформаційних систем та технологій в оподаткуванні, матеріали спеціалізованих електронних видань в мережі Інтернет, навчально-методичну літературу та спеціальні наукові видання, у яких розглядаються питання впровадження та ефективного використання інформаційних систем і технологій.

Першим етапом підготовки доповіді є вибір теми. Студенти обирають тему доповіді за власним розсудом, але відповідно до тематики, визначеної кафедрою інформаційних систем. За погодженням з викладачем студент може підготувати доповідь на іншу тему, якої немає у цьому переліку.

Після вибору теми студент повинен розробити й викласти в письмовій формі план. План доповіді слід розробляти після ознайомлення з літературними джерелами, які висвітлюють ті чи інші питання і проблеми з теми дослідження.

План має включати лише ті питання, які безпосередньо стосуються теми і дають змогу повно і глибоко розкрити її.

Після затвердження плану доповіді студент пише тези доповіді та готує мультимедійну презентацію.

Презентація має бути подана викладачу в друкованому та електронному вигляді. Друкувати слайди презентації слід на білих аркушах стандартного формату А4, які треба зшити будь-яким способом.

Титульний аркуш повинен мати такий зміст: назва університету; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема доповіді; прізвище, ініціали студента, навчальна дисципліна, номер академічної групи; дата подання доповіді викладачеві на перевірку (день, місяць, рік).

Наступним за титульним аркушем подається детальний план доповіді, в якому треба виділити вступ, підрозділи основного змісту, висновки та список використаної літератури, додатки.

Усі аркуші слід пронумерувати – порядковий номер ставиться в правому верхньому куту сторінки, при цьому нумерація починається на першому аркуші після вступу.

У кінці доповіді дається повний список використаних джерел. Його необхідно скласти у певному порядку: спочатку наводяться законодавчі та нормативні акти, статистичні довідники, загальна та спеціальна література за алфавітом.

Презентація має бути підготовлена і подана на кафедру не пізніше зазначеної в навчальному плані дати.

Студенти мають дотримуватися таких рекомендацій щодо оформлення презентацій.

1) Презентація має відбивати основні положення доповіді.

2) Для того, щоб адекватно відбити зміст доповіді в презентації, можна текст доповіді розбити на логічні частини і для кожної з частин створити 1 – 2 слайди.

3) На слайди слід виносити тези, а не розміщувати великі неструктуровані текстові фрагменти.

4) На першому слайді зазвичай розміщують інформацію про тему та мету доповіді, про доповідача і т. ін.

5) Слід пам'ятати, що найкраще сприймається інформація, що представлена у вигляді схем, малюнків та таблиць.

6) Презентація має бути оформлена в єдиному стилі, бажано діловому, адже це дає можливість сприймати її як одне ціле.

7) Не слід занадто перевантажувати слайди декоративними елементами, адже дизайн презентації не повинен відволікати слухача від змісту доповіді.

8) Велика кількість анімаційних ефектів також заважає сприйняттю.

9) Кольорове рішення має бути не агресивним, приємним для зору.

10) При виборі розміру шрифту треба орієнтуватися на розмір аудиторії, в якій буде проводитися доповідь, та відстань від екрану до слухачів.

Доповідь с презентацією оцінюються за критеріями:

самостійності виконання;

логічності та деталізації плану;

повноти й глибини розкриття теми;

наявності ілюстрації (таблиці, рисунки, схеми, тощо);

кількості використаних джерел;

використання цифрової інформації та відображення практичного досвіду;

наявність конкретних пропозицій і прогнозів з обов'язковим посиланням на використані літературні джерела;

якості оформлення.

Проміжний контроль.

Метою проміжного контролю з навчальної дисципліни є перевірка рівня засвоєння студентами навиків з оброблення управлінської інформації в середовищі певної інформаційної системи.

Проміжний контроль рівня знань передбачає перевірку ступеня опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді тестування або розв'язання кейсів. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеликого практичного завдання. Тестове завдання може містити запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності.

Проведення поточного модульного контролю.

Поточний модульний контроль здійснюється та оцінюється за двома складовими: практичний модульний контроль і лекційний (теоретичний) модульний контроль. *Оцінка за практичну складову модульного контролю* виставляється за результатами оцінювання знань студента під час лабораторних та практичних занять та проміжного контролю.

Оцінка за лекційну (теоретичну) складову модульного контролю виставляється за результатами самостійної роботи студентів (враховуючи в тому числі оцінку за підготовку доповіді з презентацією) та результатами модульної контрольної роботи (та/або проміжних контрольних робіт).

Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються такі критерії оцінювання:

оцінка "відмінно" – 12 балів – виставляється у випадку, якщо студент правильно відповів на 95 – 100 % тестових запитань, 11 балів – 90 – 95 % тестових запитань;

оцінка "дуже добре" (10 балів) – 85 – 90 % правильних відповідей;

оцінка "добре" – 9 балів – 80 – 85 % правильних відповідей, 8 балів – 75 – 80 % правильних відповідей, 7 балів – 65 – 75 % правильних відповідей;

оцінка "задовільно" – (6 балів) – 60 – 65 % правильних відповідей;

оцінка "достатньо" – 5 балів – 55 – 60 % правильних відповідей, 4 бали – 45 – 55 % правильних відповідей;

оцінка "незадовільно" (3 бали) – 30 – 45 % правильних відповідей;

оцінка "незадовільно": 2 бали – 15 – 30 % правильних відповідей, 1 бал – 0 – 15 % правильних відповідей.

Тести для проміжного контролю обираються із загального переліку тестів за відповідними модулями.

Метою вирішення тестових завдань з навчальної дисципліни є засвоєння студентами теоретичних знань з оброблення облікової інформації в середовищі певної інформаційної системи з використанням інформаційних технологій, придбання практичних вмінь та навичок в розробленні постановки задачі.

Відповідно до Галузевого стандарту освіти тестові завдання спрямовані на забезпечення виконання студентами виробничих функцій (технічних, виконавських, проектувальних, організаційних), задач

діяльності (професійних, соціально-виробничих і соціально-побутових) та класів задач діяльності (стереотипних, діагностичних і евристичних), згідно яких має здійснюватися підготовка фахівця певного рівня кваліфікації.

Таким чином після вивчення тем 1 – 4 (модуль 1) студенти денної форми виконують завдання до модуля 1. Відповідно, після вивчення тем 5 – 9 (модуль 2) – завдання до модуля 2.

Завдання модульного контролю містить тести різного рівня складності та/або теоретичні запитання.

Зразок модульного завдання

Теоретична частина

1. Інформаційна система та етапи її розвитку.
2. Тестові завдання одиничного вибору.

Практична частина

Завдання 1. Розробити позиційний код працівника підприємства – табельний номер.

Завдання 2. У державній податковій інспекції створюється єдина корпоративна система, яка буде включати інформацію по обліку юридичних та фізичних осіб-підприємців, працівників податкової служби; інформацію про нарахування податків та зборів; інформацію про надходження оплати за податками та зборами; систему по ведення обліку поточної господарської діяльності податкової служби. Для формування бази даних по платникам податків-юридичним особам збирається така інформація: про підприємства-юридичні особи (повна назва підприємства; скорочена назва підприємства; код ЄДРПОУ; дата створення; банківські реквізити підприємства; адреса підприємства; пільги по оподаткуванню) з документа "Картка підприємства"; про податки (найменування, код податку, категорія податку, ставка податку) з документа "Податковий кодекс"; про нарахування податків з документа "Податкова декларація"; про сплату податків платниками з документа "Банківська виписка".

Завдання: побудувати моделі логічної та фізичної структури економічної інформації за задачею.

Викладач _____

Відповіді студентів оцінюються за 12-бальною системою згідно з кваліфікаційними вимогами до бакалаврів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" спеціалізації "Оподаткування". Кожне завдання модульного контролю оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як середньозважена оцінок:

теоретична частина – 0,5, з них 0,25 – теоретичне запитання, 0,25 – тестові завдання;

практична частина – 0,5, з них 0,15 – завдання № 1, 0,35 – завдання № 2.

Загальна оцінка за модульним завданням складається як сума добутків оцінки за 12-бальною шкалою та питомої ваги кожної з оцінок.

Проведення підсумкового письмового іспиту. Умовою допуску до іспиту є позитивні оцінки з проміжного контролю знань. Підсумковий контроль знань студентів здійснюється у письмовій формі за екзаменаційними білетами за 12-ти бальною шкалою.

Екзаменаційні білети включають практичні завдання різного ступеня складності.

Зразок екзаменаційного білета

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Харківський національний економічний університет

Напрямок підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"

спеціалізації "Оподаткування"

семестр 8

Навчальна дисципліна

"Інформаційні системи та технології в оподаткуванні"

Екзаменаційний білет № ____

Завдання 1. Використовуючи систему "1С: Підприємство" комплексної конфігурації, відобразити реалізацію наступного бізнес-процесу.

Створити фірму ТОВ "Надія" (код ЄДРПОУ 56546545, метод ведення фінансового обліку: FIFO, індивідуальний податковий номер 4567845248, номер свідоцтва платника ПДВ 456784, поточний гривневий рахунок фірми № 465475423 в банку АКБ "Правексбанк").

Завдання 2. Використовуючи систему "1С: Підприємство" комплексної конфігурації, відобразити реалізацію наступного бізнес-процесу.

Використовуючи дані завдання 1, внести залишки ТОВ "Надія".

На початок 2011 року у фірми є такі залишки: по рахунку 311 – 9 200,00 грн, по рахунку 301 – 5 000 грн, по рахунку 441 – 48 996,00 грн, по рахунку 281 – 34 796,00 грн (у тому числі: колонки активні у кількості 74 шт. за закупівельною ціною 214,50 грн, USB флеш-пам'ять 4Гб у кількості 64 шт. за закупівельною ціною 275,00 грн, килимок для миші у кількості 90 штук за ціною 14,70 грн).

Завдання 3. Використовуючи систему "1С: Підприємство" комплексної конфігурації, відобразити реалізацію наступного бізнес-процесу в бухгалтерському (фінансовому та податковому) обліку.

Відобразити за допомогою відповідних документів таку господарську операцію поточною датою:

отриманий рахунок та проведена оплата рекламному агентству "Мальвіна" (поточний гривневий розрахунковий рахунок №212514321 в АКБ "Правексбанк") за рекламу товару в розмірі 8 400 грн, в тому числі ПДВ (безготівковий розрахунок).

Відобразити цю операцію у податковому обліку з податку на додану вартість.

Завдання 4. Використовуючи систему "1С: Підприємство" комплексної конфігурації, відобразити реалізацію наступного бізнес-процесу в бухгалтерському (фінансовому та податковому) обліку.

Відобразити за допомогою відповідних документів таку господарську операцію поточною датою:

видано підзвітній особі Тургенєвій Елеонорі Яківні на придбання комп'ютерних товарів 4 900 грн; Тургенєва Е. Я. звітувала про придбання таких товарів: USB флеш-пам'ять 4Гб у кількості 12 штук, DVD-RW диск у кількості 100 штук за закупівельною ціною 19,20 грн.

Відобразити цю операцію у податковому обліку з податку на додану вартість.

Завдання 5. Використовуючи систему "1С: Підприємство" комплексної конфігурації, сформувані такі звіти:

- звіт "Виписка з банку" за поточну дату;
- обігову відомість за поточний місяць;
- реєстр податкових накладних за поточний місяць і декларацію з податку на додану вартість.

Описати послідовність оформлення документів за господарськими операціями, обґрунтувавши її.

Додаткові умови для завдань з 1 по 5:

У звіті представити послідовність виконання завдання у вигляді заповнених екранних форм, у тому числі форм звітів (печатні форми документів). Також представити бухгалтерські проводки, що були сформовані при заповненні кожного документа.

Усі отримані результати (екранні форми, звіти) вставити в word-документ та зберегти його з назвою "____.doc".

Завдання 6. Виконати моделювання бізнес-процесу із застосуванням функціонального підходу.

З метою розробки автоматизованої підсистеми з обліку комунального податку, підприємство повинне змоделювати бізнес-процес вирішення цього завдання.

Вхідна інформація для рішення завдання: розрахунково-платіжна відомість, особова картка працівника. Вихідна інформація: податковий розрахунок комунального податку. Процес рішення завдання регламентується: Законом України "Про комунальний податок", рішення органу місцевого самоврядування. Виконавцем є бухгалтер з податкового обліку підприємства.

Завдання:

побудувати контекстну діаграму рішення комплексу завдань;
розробити в стандарті IDEF0: діаграму A0 на основі таких робіт: визначення середньооблікової кількості штатних працівників; визначення суми комунального податку; формування податкового розрахунку комунального податку.

Усі отримані результати (діаграми) додати в створений в попередньому завданні word-документ з назвою "____.doc".

Затверджено на засіданні кафедри інформаційних систем
протокол № ____ від _____ р.

Зав. кафедрою _____ проф. В. С. Пономаренко

Екзаменатор _____ доц. О. М. Беседовський

Кожне завдання екзаменаційного білета оцінюється окремо.

Критерії

оцінювання виконання завдань під час іспиту з дисципліни

"Інформаційні системи і технології в оподаткуванні"

для студентів 4 курсу

напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"

(спеціалізація "Оподаткування")

Екзаменаційний білет складається з шести завдань. Підсумкова оцінка за іспит є сумою оцінок за кожне завдання.

Перше завдання оцінюється від 0 до 0,5 балів відповідно до таких критеріїв:

0,3 – правильне та повне внесення даних про назву фірми, поточний рахунок та код ЄДРПОУ;

0,1 – правильне та повне внесення даних про метод ведення фінансового обліку;

0,1 – правильне та повне внесення даних про індивідуальний податковий номер та номер свідоцтва платника ПДВ.

Друге завдання оцінюється від 0 до 2.0 балів відповідно до таких критеріїв:

0,8 – правильне та повне внесення даних за залишками, які вносяться документами;

0,8 – правильне та повне внесення даних за залишками, які вносяться операціями;

0,4 – формування балансу на початок звітного періоду та контроль правильності його формування.

Третє завдання оцінюється від 0 до 1.5 балів відповідно до таких критеріїв:

0,2 – правильне та повне внесення даних про фірму-контрагента;

1,0 – правильне та повне оформлення даних та документів за господарською операцією;

0,3 – правильне та повне відображення господарської операції у податковому обліку з ПДВ.

Четверте завдання оцінюється від 0 до 2.0 балів відповідно до таких критеріїв:

0,2 – правильне та повне внесення даних про фірму-контрагента;

1,5 – правильне та повне оформлення даних та документів за господарською операцією;

0,3 – правильне та повне відображення господарської операції у податковому обліку з ПДВ.

П'яте завдання оцінюється від 0 до 3.0 балів відповідно до таких складових:

0,5 – коректно сформований звіт "Виписка з банку" за поточну дату;

0,5 – коректно сформований звіт "Обігова відомість" за поточний місяць;

0,5 – коректно сформований звіт "Реєстр виданих і отриманих податкових накладних" за поточний місяць;

0,5 – коректно сформований звіт "Декларація з податку на додану вартість" за поточний квартал (місяць);

1,0 – повний опис послідовності оформлення документів за господарськими операціями з його обґрунтуванням.

У випадку, коли завдання виконане неповністю (введені не всі дані по залишкам, не введені всі дані по фірмі, неповністю наведено обґрунтування послідовності виконання господарських операцій та ін.), з максимального балу за завдання знімається частина балів, пропорційно до виконаного в екзаменаційній роботі.

Шосте завдання оцінюється від 0 до 3 балів відповідно до таких вимог:

за безпомилкову побудову контекстної діаграми ставиться 1 бал;

за безпомилкову побудову діаграми декомпозиції першого рівня за завданням ставляться 2 бали.

Таким чином, 3 бали виставляються за повністю виконане завдання без помилок.

За кожен групу однорідних несуттєвих помилок (неправильне оформлення назви інтерфейсних дуг, неправильна послідовність робіт у бізнес-процесі та ін.) знімається по 0,5 балів. За кожен групу однорідних суттєвих помилок (відсутність необхідних інтерфейсних дуг, неправильна вказівка назви бізнес-процесу та робіт) знімається по 1,0 балів.

Затверджено на засіданні кафедри інформаційних систем
протокол №___ від _____ р.

Зав. кафедрою _____ проф. В. С. Пономаренко

Екзаменатор _____ доц. О. М. Беседовський

Для підведення підсумків роботи студентів з навчальної дисципліни "Інформаційні системи і технології в оподаткуванні" виставляється загальна оцінка, яка враховує оцінки по кожному виду контролю (оцінку поточно-модульного контролю за роботу протягом семестру (з коефіцієнтом 0,4) та оцінка з іспиту (з коефіцієнтом 0,6).

Підсумкова оцінка з дисципліни згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів Університету в систему оцінювання за шкалою ECTS конвертується в підсумкову оцінку за шкалою ECTS (табл. 4).

Таблиця 4

**Переведення показників успішності знань студентів XHEУ
в систему оцінювання за шкалою ECTS**

Відсоток студентів, які зазвичай успішно досягають відповідної оцінки	Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка за бальною шкалою, що використовується в XHEУ	Оцінка за національною шкалою
10	відмінне виконання	A	12 – 11	відмінно
25	вище середнього рівня	B	10	
30	взагалі робота правильна, але з певною кількістю помилок	C	9 – 7	добре
25	непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	6	задовільно
10	виконання задовольняє мінімальні критерії	E	5 – 4	
–	потрібне повторне перескладання	FX	3	незадовільно
–	повторне вивчання дисципліни	F	2 – 1	

13. Рекомендована література

13.1. Основна

1. Автоматизированные информационные технологии в экономике : учебник / под ред. Г. А. Титоренко. – М. : Компьютер, ЮНИТИ, 1998. – 400 с.
2. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: навч. посібн. / С. В. Івахненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 349 с.
3. Інформаційні системи бухгалтерського обліку : підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит" / Ф. Ф. Бутинець, С. В. Івахненко, Т. В. Давидюк, Т. В. Шахрайчук; за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – 2-е вид., перероб. і доп. – Житомир : ПП "Рута", 2002. – 544 с.
4. Інформаційні системи і технології в економіці : посібн./ за ред. В. С. Пономаренка. – К. : Академія, 2002. – 544 с.
5. Писаревська Т. А. Інформаційні системи обліку та аудиту / Т. А. Писаревська. – К. : КНЕУ, 2004. – 369 с.

13.2. Додаткова

6. 1С: Предприятие. Версия 7.7. Руководство пользователя. – М., 1999. – 520 с.
7. Автоматизированные информационные технологии в налоговой и бюджетной системах : учебн.пособ. для вузов / под ред. проф. А. Г. Титоренко. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 191 с.
8. Білуха М. Застосування АРМ бухгалтера в обліку і контролі на підприємстві / М. Білуха, Т. Микитенко, В. Новодворська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2003. – № 12. – С. 3 – 8.
9. Бутинець Т. А. Документування господарських операцій: Теорія, методологія, комп'ютеризація : наук. вид. / Т. А. Бутинець. – Житомир: ЖІТІ, 1999. – 412 с.
10. Васкевич Д. Стратегии клиент/сервер / Д. Васкевич. – К. : Диалектика, 1996. – 384 с.
11. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах / В. М. Гужва. – К. : КНЕУ, 2001. – 400 с.
12. Дубій О. 12 уроків з 1С: Бухгалтерії / О. Дубій. – Львів : БАК, 2001. – 216 с.

13. Завгородний В. П. Бухгалтерський учет, контроль и аудит в условиях рынка. / В. П. Завгородний, В. Я. Савченко. – К. : Изд. "Блиц-Информ", 1995. – 832 с.
14. Завгородний В. П. Налоги и налоговый контроль в Украине / В. П. Завгородний. – К. : А.С.К., 2003. – 640 с.
15. Ильина О. П. Информационные технологии бухгалтерского учета/ О. П. Ильина. – СПб. : Питер, 2001. – 688 с.
16. Имери В. Как сделать бизнес в Internet / В. Имери. – К. : Диалектика, 1997. – 256 с.
17. Информатизация бизнеса / А. М. Карминский, А. С. Карминский, В. П. Нестеров, Б. В. Черников. – М. : Финансы и статистика, 2004. – 624 с.
18. Информационные системы в экономике / под ред. В. В. Дика. – М. : Финансы и статистика, 1996. – 272 с.
19. Левин Дж. Секреты Интернет / Дж. Левин, К. Бароди – К. : Диалектика, 1996. – 544 с.
20. Орлов П. І. Інформаційні системи та технології в управлінні, освіті, бібліотечній справі / П. І. Орлов, О. М. Луганський. – Х. : Вид. "Прометей-Прес", 2002. – 292 с.
21. Основи інформаційних систем : навч. посібн. / В. Ф. Ситник, Т. А. Писаревська, Н. В. Єрьоміна, О. С. Краєва; за ред. В. Ф. Ситника. – К. : КНЕУ, 2001. – 420 с.
22. Первичная документация / сост. О. Пироженко. – 3-е изд., изм. и доп. – Х. : Фактор, 2003. – 220 с.
23. Петров В. Н. Информационные системы / В. Н. Петров. – СПб. : Питер, 2002.– 688с.
24. Пономаренко В. С. Інформаційні системи і технології у зовнішньоекономічній діяльності : навч. посібн. / В. С. Пономаренко, І. В. Журавльова – Х. : Вид. ХДЕУ, 2002. – 328 с.
25. Саттон М. Корпоративный документооборот: принципы, технологии, методология внедрения. – СПб. : Азбука, 2002. – 430 с.
26. Ситник В. Ф. Основи інформаційних систем : навч. посібн. / Т. А. Писаревська, Н. В. Єрьоміна, О. С. Краєва ; за ред. В. Ф. Ситника. – К. : КНЕУ, 2001. – 420 с.

27. Терещенко Л.О. Інформаційні системи і технології в обліку: навч. посібн. / Л. О. Терещенко, І. І. Матієнко-Зубенко. – К. : КНЕУ, 2004. – 187 с.

28. Шатохіна О. Облік та інформаційне забезпечення управління господарською діяльністю підприємств / О. Шатохіна // Бухгалтерський облік і аудит. – 2004. – № 3. – С. 28–33.

13.3. Ресурси мережі Інтернет

29. Журнал "Информационные технологии. Аналитические материалы" [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://it.ridne.net>.

36. Центр информационных технологий [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.citmgu.ru>.

31. Интернет журнал Link Львівського сайту інформаційних технологій ITEL [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://itel.netfirms.com/>.

30. Історія розвитку інформаційних технологій в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.icfcst.kiev.ua /MUSEUM/ITu.html>.

32. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua.

33. Налоги и бухгалтерский учет [Електронний ресурс]. – Режим доступу : basa.tav.kharcov.ua.

35. Програмні комплекси "Бест звіт плюс" та "Бест зарплата" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bestzvit.com.ua.

34. Програмний комплекс "1С:Підприємство" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.1c.com.ua.

Зміст

Вступ	3
1. Кваліфікаційні вимоги до студентів в галузі інформаційних систем та технологій в оподаткуванні	4
2. Тематичний план навчальної дисципліни	6
3. Зміст дисципліни за модулями та темами	7
4. Плани лекцій	11
5. Плани практичних занять	14
6. Плани лабораторних занять	15
7. Самостійна робота студента	17
7.1. Основні форми самостійної роботи студентів	17
7.2. Питання для самостійного опрацювання	18
8. Контрольні запитання для самодіагностики	22
9. Тематика контрольних робіт для студентів заочної форми навчання	27
10. Індивідуально-консультативна робота	29
11. Методики активізації процесу навчання	30
12. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	32
13. Рекомендована література	44
13.1. Основна	44
13.2. Додаткова	44
13.3. Ресурси мережі Інтернет	46

